

C U R S O S E C O N G R E S O S

A lingüística galega desde alén mar

EDICIÓN A CARGO DE
Gabriel Rei-Doval

UNIVERSIDADE
DE SANTIAGO
DE COMPOSTELA

publicacións

H06-673

Instituto da Lingua Galega
Departamento de Filoloxía Galega
Asociación Internacional de Estudos Galegos

A lingüística galega desde alén mar

Edición a cargo de
GABRIEL REI-DOVAL

2009
UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

A LINGÜÍSTICA galega desde alén mar / edición a cargo de Gabriel Rei-Doval ; [promovido polo] Instituto da Lingua Galega, Departamento de Filoloxía Galega, Asociación Internacional de Estudos Galegos. – Santiago de Compostela : Universidade, Servizo de Publicacións e Intercambio Científico, 2009. – 439 p. : il. b. e n. ; 24 cm . – (Cursos e congresos da Universidade de Santiago de Compostela ; 186) . –D.L. C 3565-2009. – ISBN 978-84-9887-145-6

I. Lingüística-Galicia. 2. Sociolingüística-Galicia 3. Etnolingüística-Galicia. 4. Galego (Lingua)-Dialectoloxía. I. Rei-Doval, Gabriel, ed. II. Instituto da Lingua Galega (Santiago de Compostela). III. Universidade de Santiago de Compostela. Departamento de Filoloxía Galega. IV. Asociación Internacional de Estudos Galegos. V. Universidade de Santiago de Compostela. Servizo de Publicacións e Intercambio Científico, ed. VI. Título. VII. Serie.

806.99
801

© Universidade de Santiago de Compostela, 2009

Deseño de cuberta

Alejandro Vidal

Edita

Servizo de Publicacións e Intercambio Científico
Campus universitario sur
15782 Santiago de Compostela
www.usc.es/publicacions

Maqueta e Imprime

Imprenta Universitaria
Campus universitario sur
15782 Santiago de Compostela

Dep. Legal: C 3565-2009
ISBN 978-84-9887-145-6

ÍNDICE

<i>Introdución por Gabriel Rei-Doval</i>	7
--	---

SOCIOLINGÜÍSTICA, ESTANDARIZACIÓN E GLOTOPOLÍTICA

<i>A terminoloxía en lingua galega: un dicionario deportivo</i> Noemí Álvarez Villar	15
<i>O modelo de lingua como factor do progresivo distanciamento do público a respecto da produción teatral galega</i> Carlos Caetano Biscainho Fernandes	31
<i>O debate lingüístico nos estatutos galego e catalán a través dos xornais</i> Xurxo Fernández Carballido	59
<i>A lusofobia, modalidade da galegofobia (e viceversa)</i> María Pilar García Negro	83
<i>Três sócio-histórias: três línguas</i> Rosa Virgínia Mattos e Silva	97

ETNOLINGÜÍSTICA E PRAGMÁTICA

<i>O marcador discursivo bueno na lingua galega: valores e alternativas</i> M ^a Soraya Domínguez Portela	109
<i>A matanza: aproximación etnográfica e comunicativa</i> Eloi Gestido de la Torre & Ana Acuña Trabazo	133
<i>Análise dunha práctica comunicativa tradicional galega desde a perspectiva da etnografía da comunicación: os lavadoiros</i> Eloi Gestido de la Torre	157
<i>"No ximnasio": análise quinésica do relato dun contacontos</i> Aitor Rivas Rodríguez	185

LINGÜÍSTICA APLICADA

<i>Metodoloxía do ensino de linguas estranxeiras: o caso galego</i> Noemí Álvarez Villar	215
---	-----

ESTILÍSTICA, SINTAXE E SEMÁNTICA

<i>A motivación de unidades fraseolóxicas: a metonimia. Exemplos do galego</i> Patricia Buján Otero.....	237
<i>Introdución a unha estilística da lingua galega. Algúns trazos de estilo na obra de Manuel María</i> Xosé Ramón Freixeiro Mato.....	253
<i>Para unha sintaxe do galego</i> Xosé Manuel Sánchez Rei.....	273

HISTORIA E DIALECTOLOXÍA

<i>A lingua dos galegos en textos portugueses dos séculos XVI-XIX</i> Rosario Álvarez.....	295
<i>Estudo comparado entre as linguas galega e portuguesa modernas: o sufixo -arial-eria</i> Valéria Gil Condé.....	319
<i>Sobre algúns sufixos e a súa rendibilidade na Crónica Troiana</i> Xoán López Viñas.....	329
<i>O Atlas Lingüístico Galego e o projeto Atlas Lingüístico do Brasil: Questões Metodológicas</i> Jacyrá Andrade Mota & Suzana Alice Marcelino Cardoso.....	351
<i>Fontes documentais en galego do s. XIII –ata 1260– nos arquivos de Santiago de Compostela. Descrición e estado da cuestión</i> Raquel Rodríguez Parada.....	359
<i>Processos de composición nas Cantigas de Santa Maria</i> Antónia Vieira dos Santos.....	391

LINGUA E ESTUDOS GALEGOS NO EXTERIOR

<i>Os estudos galegos no Rio de Janeiro</i> Maria do Amparo Tavares Maleval.....	407
<i>Os estudos galegos mar por medio: os Estados Unidos e as Illas Británicas</i> Gabriel Rei-Doval.....	425
<i>Relación de autores/as de A lingüística galega desde alén mar.....</i>	437

O modelo de lingua como factor do progresivo distanciamento do público a respecto da produción teatral galega

CARLOS CAETANO BISCAÍNHO FERNANDES

Universidade da Coruña

RESUMO

A opción decidida dos grupos teatrais de finais da década de sesenta e comezos de setenta en favor do emprego da lingua galega fixo que gañasen o favor dun pobo secularmente excluído dos eventos sociais e culturais –cando non directamente escarnecido nos palcos. No entanto, unha serie de factores de diferente xinea fixeron que durante as seguintes décadas a poboación deixase de percibir que a asistencia ás encenacións galegas lle reportase algún tipo de beneficio, polo que desertou en bloque da actividade teatral autóctona.

Nesta comunicación analizarase –desde o paradigma teórico da Teoría de Polisistemas– o papel xogado polo modelo lingüístico incorporado á celebración dramática neste progresivo distanciamento do público. Atenderase á competencia lingüística dos traballadores das táboas, á creación e extensión de novos preconceptos asociados ao estándar lingüístico consolidado nos medios audiovisuais e a crecente resistencia popular á instalación social dos repertorios alternativos galegos –comezando pola principal norma sistémica: a lingua propia. Apuntaranse, igualmente, as consecuencias negativas –en termos de cohesión socio-semiótica do grupo social galego– que está a provocar este tipo de renuencia popular.

Palabras clave: teatro galego, modelo de lingua, sistema de produción teatral, resistencia pasiva, repertorios teatrais alternativos galegos.

- Pisón, X. (1994b). "Só o teatro nos leva ao paraíso", *A Nosa Terra* 644, 20-10-1994.
- Regueiro, C. (1993). "O Centro Dramático Galego dez anos despois", *El Correo Gallego*, 7-4-1994.
- Rodríguez, S. (1990). "Paso al teatro gallego", *Faro de Vigo*, 4-2-1990.
- Salgueiro, R. (1992). "Escola superior galega de arte dramática", *El Correo Gallego*, 19-11-1992.
- Teatro do Estaribel (1978). *Un Teatro Estable Galego*. Compostela.
- Ulloa, X. A. (1989). "Damián Villalaín: "A sociedade galega aprecia pouco o traballo intelectual e artístico", *La Voz de Galicia*, 15-6-1989.
- Uriarte, G. M. (1984). "A loita dramática pola normalización teatral", *La Voz de Galicia*, 29-3-1984. Cuaderno de Cultura.
- Veiga, M. (1984). "Desacertado chamamento do BNG", *A Nosa Terra* 256, 25-10-1984.
- Veiga, Raúl (2004). "A lingua do noso audiovisual". In *Libro branco de cinematografía e artes visuais en Galicia*. Compostela: Consello da Cultura Galega, 311-330.
- Vicites, M. F. (ed.) (1998). *Do Novo Teatro á Nova Dramaturxia (1965-1995)*. Vigo: Xerais.
- Vilas, G. (1988). "Cine galego: ulo?" *A Nosa Terra. A Nosa Historia. Decenário*. Vigo: A Nosa Terra. 157-158.
- Vilela, X. L. (1987). "Maraballa e maravilla na traxicomedia do teatro galego" *La Voz de Galicia*, 14-5-1987.
- Yusty García, L. (1982). "Realidade, alternativas e responsabilidade do teatro galego" *La Voz de Galicia*, 26-8-1982.

